

3.3. Formkrav.

Retten afgørelse om ransagning - både forudgående tilladelse og efterfølgende godkendelse af et "periculum in mora"-indgreb - bør træffes ved kendelse, der begrundes efter de samme kriterier, som angivet i retsplejelovens § 764, stk. 4, om varetægtsfængsling og § 783, stk. 1, 3. pkt., om indgreb i meddelelshemmeligheden. En tilsvarende regel foreslog udvalget vedrørende legemsindgreb, jf. betænkning 1104/1987, side 57.

Også vedrørende ransagning foreslår udvalget, at retten kendelse til enhver tid skal kunne omgøres. Omgørelse har imidlertid kun virkning for fremtiden. Den del af et indgreb, der er foretaget i overensstemmelse med en retskendelse, kan ikke gøres uhjemlet.

Udvalget foreslår endvidere, at det i loven fastsættes, at der, inden retten træffer afgørelse, skal være givet den, mod hvem ransagningen retter sig, adgang til at udtale sig. Dette gælder dog ikke i de i retsplejelovens § 748, stk. 1, 2. pkt., omhandlede tilfælde, d.v.s. i tilfælde, hvor politiet søger retten forudgående tilladelse til at foretage en ransagning. Reglen om, at den pågældende skal have lejlighed til at udtale sig for retten, vil altså i det væsentlige kun få betydning ved retten efterfølgende godkendelse af et "periculum in mora"-indgreb.

Den praktiske gennemførelse af adgangen til at udtale sig over for retten kan ske ved, at politiet gør den pågældende bekendt hermed og optager notits derom i rapporten. Hvis der ikke træffes nogen under ransagningen, kan politiet eventuelt ved den underretning, der gives om ransagningen, jf. lovudkastets § 798, stk. 3, 2. pkt., oplyse om adgangen til at udtale sig og henvise den pågældende til at rette henvendelse til retten. Om fornødent kan retten også selv søge at indkalde den pågældende. Hvis det ikke inden for en rimelig tid er muligt at komme i kontakt med den, mod hvem ransagningen er foretaget, må retten træffe afgørelse i sagen uden den mistænkte udtalelse.

Der foreslås ikke særlige regler om beskikkelse af forsvarer i anledning af ransagning (se dog nedenfor side 101 om "hemmelig" ransagning). Om indkaldelse af en eventuelt tidligere beskikket forsvarer til retsmøder om ransagning henvises til reglen i retsplejelovens § 748, stk. 2.

De beskrevne formkrav ved rettens afgørelse om ransagning, der findes i lovudkastets § 796, stk. 2 og 4, gælder også ved ransagning hos en ikke-mistænkt.

I det omfang, der tillægges politiet adgang til at træffe bestemmelse om ransagning, finder udvalget ikke grundlag for at foreslå formkrav til politiets beslutninger. Det følger dog af retsplejelovens § 744, at politiet skal optage rapport om de efterforskningskridt, der foretages.

3.4. Samtykke.

I betænkningen om legemsindgreb, nr. 1104/1987, har udvalget side 59-60 foretaget en generel drøftelse af, hvilken virkning der bør tillægges den omstændighed, at en mistænkt samtykker i, at der foretages et indgreb mod ham eller hende. De heri fremførte betragtninger kan også finde anvendelse på ransagning.

På dette grundlag foreslår udvalget i lovudkastets § 796, stk. 5, at der tillægges et samtykke fra en mistænkt til foretagelse af ransagning den betydning, at afgørelsen om indgrebets foretagelse kan træffes af politiet, uanset om lovens hovedregel vedrørende det pågældende indgreb er, at retten har kompetencen.

Derimod bør samtykket - i modsætning til, hvad der må antages at være gældende ret i dag - ikke medføre en fravigelse af lovens materielle betingelser for, hvornår en ransagning må foretages, og bestemmelserne om, under hvilken form indgrebet skal foretages. Dette skyldes risikoen for, at samtykket ikke i virkeligheden er afgivet frivilligt.